

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2009-05-04

Närvarande: F.d. regeringsrådet Rune Lavin, justitierådet Marianne Lundius och regeringsrådet Karin Almgren.

Vissa psykiatrirfrågor m.m.

Enligt en lagrådsremiss den 8 april 2009 (Socialdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763),
2. lag om ändring i lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område,
3. lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av ämnessakkunniga Christina Fredin och rättssakkunniga Ulrika Melin.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

I fråga om hälso- och sjukvårdslagen och lagen om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område föreslås införandet av en uttrycklig bestämmelse om en skyldighet att särskilt beakta barns behov av information, råd och stöd under vissa förhållanden. Vidare föreslås att det i hälso- och sjukvårdslagen samt i socialtjänstlagen ska införas bestämmelser om att landsting och kommun tillsammans ska upprätta individuella planer för dem som har behov av insatser från både hälso- och sjukvården och socialtjänsten samt att landsting och

kommun ska ingå överenskommelser om samarbete i fråga om personer med psykisk funktionsnedsättning.

Förslaget till lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen

2 g §

För att undvika uttrycket "ha ett missbruk" och samtidigt göra det möjligt att behålla de numrerade styckena föreslås vissa ändringar i styckena. Vidare används i lagen olika avledningar av ordet "avlida". Lagrådet förordar därför att uttrycket "plötsligt dör" byts ut mot "oväntat avlider". Paragrafen föreslås få följande lydelse:

Hälso- och sjukvården ska särskilt beakta ett barns behov av information, råd och stöd om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med

1. har en psykisk störning eller en psykisk funktionsnedsättning,
2. har en allvarlig fysisk sjukdom eller skada, eller
3. är missbrukare av alkohol eller annat beroendeframkallande medel.

Detsamma gäller om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med oväntat avlider.

3 f §

Paragrafen innehåller en skyldighet för landsting och kommuner att under vissa förutsättningar upprätta en individuell plan. Innehållet skulle bli klarare om de i paragrafen ingående bestämmelserna fick en annan inbördes placering. Paragrafen kan med några redaktionella ändringar ges följande lydelse:

När den enskilde har behov av insatser både från hälso- och sjukvården och från socialtjänsten ska landstinget tillsammans med kommunen upprätta en individuell plan. Planen ska upprättas om landstinget eller kommunen bedömer att den behövs för att den enskilde ska få sina behov tillgodosedda, och om den enskilde samtycker till att den upprättas. Arbetet med planen ska påbörjas utan dröjsmål.

Planen ska när det är möjligt upprättas tillsammans med den enskilde. Närstående ska ges möjlighet att delta i arbetet med planen, om det är lämpligt och den enskilde inte motsätter sig det.

Av planen ska framgå

1. vilka insatser som behövs,
2. vilka insatser en huvudman ska svara för,
3. vilka åtgärder som vidtas av annan än landstinget eller kommunen, och
4. vem av huvudmännen som ska ha det övergripande ansvaret för planen.

8 a §

Innehållet i paragrafen kommer till tydligare uttryck med följande formulering:

Landstinget ska ingå en överenskommelse med kommunen om ett samarbete i fråga om personer med psykisk funktionsnedsättning. Om det är möjligt bör organisationer som företräder dessa personer eller deras närstående ges möjlighet att lämna synpunkter på innehållet i överenskommelsen.

Förslaget till lag om ändring i lagen om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område

2 kap. 1 a §

Den 30 juni 2009 avses en ny offentlighets- och sekretesslag träda i kraft. Hänvisningen till 1980 års sekretesslag i paragrafens första stycke bör ersättas med en hänvisning till aktuella bestämmelser i den nya lagen.

Vad som ovan anförts under 2 g § förslaget till lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen gäller även på förevarande paragrafs andra stycke.

Förslaget till lag om ändring i socialtjänstlagen

2 kap. 7 §

Enligt 2 kap. 4 § socialtjänstlagen fullgörs kommunens uppgifter inom socialtjänsten av den eller de nämnder som kommunfullmäktige bestämmer. I den föreslagna 7 § föreskrivs att *kommunen* tillsammans med landstinget ska upprätta en individuell plan. Handläggningen av ett sådant enskilt ärende som här avses bör rimligen ankomma på en socialnämnd. Vad gäller socialnämndens uppgifter finns bestämmelser härom i socialtjänstlagens 3 kap.

Av vad sålunda anförts följer att ordet kommun i den föreslagna paragrafen bör bytas ut mot socialnämnd och att paragrafen bör placeras i lagens 3 kap., förslagsvis som en ny 5 a §.

5 kap. 8 a §

I paragrafen åsyftas generella överenskommelser mellan kommun och landsting – och således inte någon insats i det enskilda fallet. Det medför såsom föreslås att kommunen bör vara den som ingår dylika överenskommelser.

I förslaget anges den personkategori som avses med "personer med psykisk funktionsnedsättning". I rubriken till 7 och 8 §§ samt i den sistnämnda paragrafen används ordet funktionshinder. Vid föredragningen upplystes om att termen funktionsnedsättning är den som numera används. Det vore därför lämpligt om termen funktionshinder i rubriken och i 8 § samtidigt byttes ut mot termen funktionsnedsättning. Följden av att använda olika termer i närliggande paragrafer kan lätt bli att en tillämpare tror att det är olika funktionsstörningar som avses.